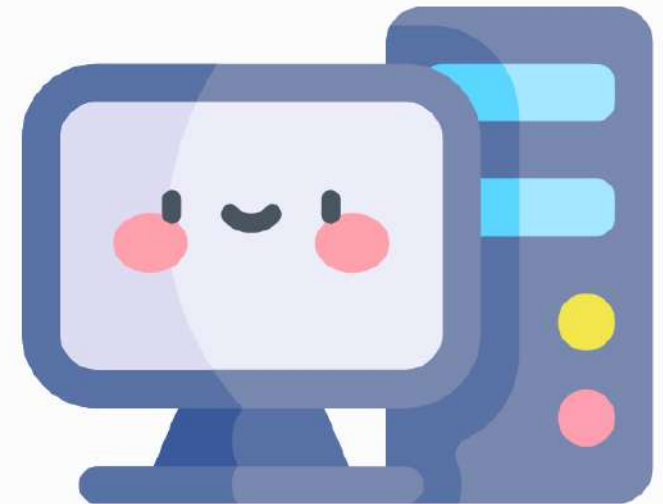
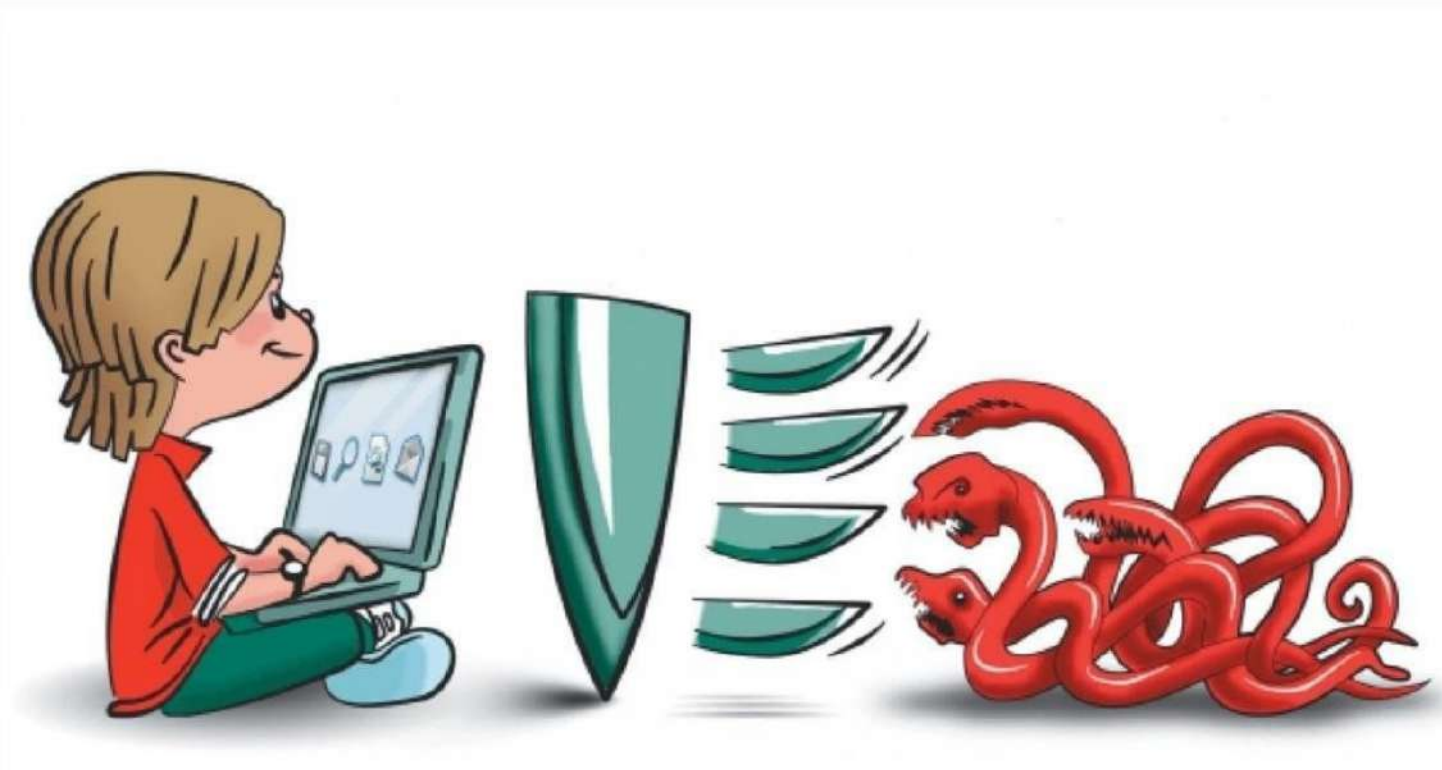

Балаларға арналған қауіпсіз интернет

Автор: Гноевых Е.
3-сынып оқушысы

2025 ж

Балаларға арналған қауіпсіз интернет

Интернет – қарым-қатынас
жасауға үлкен мүмкіндік береді.

Интернеттегі мінез-құлық ережелері:

1. Бірінші ереже!

Интернеттегі бейтаныс нәрселер туралы әрқашан ата-анаңнан сұра. Олар саған не қауіпсіз, ал не қауіпсіз емес екенін түсіндіріп береді.

Егер бірдеңе түсініксіз болса –
Қорқып немесе ренжісең –
Үлкендерге айтып бер,
Көмек сұрап көрсет дер.

2. Екінші ереже!

Интернеттегі жағымсыз және жалған ақпаратқа тап болмау үшін браузеріңе арнайы сүзгі орнат немесе оны үлкендерден орнатуды өтін. Сонда ғана саған қызықты беттерді интернеттен қауіпсіз түрде қолдана аласың.

Жер бетінде де, интернетте де,
Қауіп бар екенін ұмытпа.
Браузерде сүзгі қосулы болса –
Қауіп сейіледі сәтінде!

3. Үшінші ереже!

Саған таныс емес немесе бейтаныс адамдар жіберген файлдарды интернеттен жүктеме және ашпа. Компьютерің вирусты жұқтырып алмауы үшін оған антивирус орнатып қой.

Бедеге түспеу үшін –
Антивирус орнат!
Интернет қолданушысы болсаң –
Бұл кеңес саған қажет!

4. Төртінші ереже!

Егер сурет немесе ән жүктегің келсе, бірақ сенен СМС арқылы код жіберуді сұраса – асықпа! Міндетті түрде үлкендерден көмек сұра.

Кейде интернетте
Алаяқтар кездеседі.
Сенбе оларға,
Ақпаратты тексер!

5. Бесінші ереже!

Интернетте сөйлескенде сыпайы бол. Дөрекі сөздер жазба! Сен байқамай біреуді ренжітіп алуың мүмкін. Дөрекі сөздерді оқу да, есту сияқты жағымсыз.

Сен де ренжіме,
Өзің де ренжітпе.
Жақсы сөз – жарым ырыс!

6. Алтыншы ереже!

Өз жайыңды, қайда тұратыныңды, қайда оқитыныңды немесе телефон нөміріңді бөтен адамдарға ешқашан айтпа. Бұл тек сенің достарың мен отбасың ғана білуі керек.

Қаскөй білмесін қайдасың,
Телефоның мен мекенжайың –
Интернетке салма,
Басқаларға айтпа!

Өзіңді тексер! Сұрақтарға жауап бер:

1. Бейтаныс адамға мекенжайыңды немесе телефон нөміріңді айтуға бола ма?

- а) иә (0 б)
- ә) жоқ (1 б)
- б) ата-анаңмен ақылдас (2 б)

2. Қай пароль қауіпсіз?

- а) 123456 (0 б)
- ә) Abc123456 (1 б)
- б) As7yC23459! (2 б)

3. Интернетте жағымсыз хабарламаны көрсең не істеу керек?

- а) жауап қайтару (0 б)
- ә) ересекке айту (1 б)
- б) хабарламаны бұғаттап, ересекке айту (2 б)

4. Антивирус не үшін керек?

- а) компьютер тезірек жұмыс істеуі үшін (1 б)
- ә) вирустардан қорғану үшін (2 б)

5. Бейтаныс адам кездесуді сұраса не істеу керек?

- а) кездесуге бару (0 б)
- ә) ересекке айту (2 б)
- б) елемей (1 б)

Жауаптар:
1. Егер сен 0-3 ұпай жинасаң, сайққа кіріп, барлық ойындарды қайтадан ойна. Осылайша интернеттегі қауіпсіздік ережелерін жақсырақ меңгередің.
2. Егер сен 4-5 ұпай жинасаң, сен барлық материалды жақсы меңгердің. Енді интернетте өзіңді қалай ұстау керек екенін білді.